

**Mocsa Község Önkormányzat
Képviselő-testülete
2911 Mocsa, Hősök tere 1.**

Szám: 93- 4 /2023.

2. ELŐTERJESZTÉS

**Mocsa Község Önkormányzat Képviselő-testülete
2023. március 29 -i rendes ülésére**

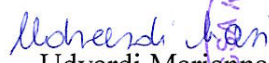
Tárgy Könyvtári Információs és Közösségi hely Mocsa 2022. évi beszámolója

Előterjesztő: Udvardi Marianna polgármester

Tisztelt Képviselő-testület!

A 39/2013. (V.31.) EMMI rendelet a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről értelmében kérem szíveskedjenek az előterjesztést megtárgyalni, és a Könyvtári Információs és Közösségi hely Mocsa 2022. évről szóló beszámolóját a melléklet szerint elfogadni.

Mocsa, 2023. 03. 20.

Udvardi Marianna
polgármester

Határozati javaslat:

.../2023. (III. 29.) Képviselő-testületi Határozat

Mocsa Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Moc sai Könyvtár 2022. évben Mocsa községben végzett könyvtári szolgáltatásról szóló beszámolóját elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Udvardi Marianna polgármester

Bevezetés

A könyvtárak célja, hogy megőrizzék, feltárják és rendelkezésre bocsássák az emberiség által felhalmozott írott, nyomtatott és a technikai fejlődés során létrejött szellemi javakat és értékeket.

Történetükből kiderül, hogy ezt soha nem öncélúan tették, mindig az adott társadalmat szolgálták.

Segítették az oktatást, az ismeretterjesztést, az olvasási kultúra terjesztését és közösségi központokként is működtek.

Magyarországon a könyvtárak szolgáltatási rendszert alkotnak. Az országos rendszerben különböző típusú könyvtárak vannak, amelyek hagyományos könyvtári dokumentumokkal, tudástárakkal, információs adatbázisokkal, elektronikus információhordozókkal, internet hozzáféréssel, állnak használók rendelkezésére. Ezekből következik, hogy a könyvtárak a mai magyar társadalom intézményrendszerében a legdemokratikusabb intézmények az információkhoz való hozzáférés és az élethosszig tartó tanulás tekintetében.

A könyvtár gyűjteménye szolgáltatásainak az alapja. Ezért annak meghatározása, hogy a könyvtár a megjelenő dokumentumok mely köréből gyűjti és fejleszti állományát, csak a könyvtár által ellátott feladatok tükrében, valamint az intézmény társadalmi környezetének, székhelyének speciális tényezői alapján történhet. Az ellátandó feladatok meghatározása a könyvtár jellege és típusa szerint történik. Ez az alapja a beszerzendő és megőrzendő dokumentumok körének.

A könyvtár jellegén és típusán túlmenően a település demográfiai, gazdasági és kulturális jellemzői egyaránt meghatározzák a gyűjtemény összetételét, az erre épülő szolgáltatások kialakítását.

I. A működést meghatározó tényezők:

Jogsabályi keretek, a fenntartó Mocsa Község Önkormányzata rendeletei, elvárásai, lehetőségei, az intézmény alapidokumentumai, a könyvtárhasználati szabályzat, országos szakmai előírások, stratégiák, az Országos Könyvtárügyi Tanács ajánlásai, az ellátó központ szerepét betöltő József Attila Megyei és Városi Könyvtár iránymutatásai, helyi sajátosságok, mindaz a társadalmi környezet, amely az intézményt körül veszi.

1. Jogsabályi keretek:

- 1 -

A könyvtárakra vonatkozó törvényi szabályozások a tavalyi évhez képest nem változtak, ezeket a 2021-es beszámolóban 2022 októberében részleteztem. Ezért ezekről nem térek ki bővebben.

Kiemelem a leglényegesebb paragrafusokat

Magyarországon a könyvtárügyet az 1997. évi CXL. törvény a kulturális javak védelméről, a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtár ellátásáról és a közművelődésről" EU konform

módon szabályozza.

A törvény, kötelező feladatként határozza meg a települési önkormányzatok számára nyilvános könyvtár fenntartását.

„13” (1) A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

„7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása.”

Mocsa község Önkormányzata 2015-ben úgy döntött, hogy, nyilvános könyvtár szolgáltatásának megrendelésével biztosítja a kötelező feladat teljesítését.

A szolgáltatás és a működés részletes feltételeit az alábbi rendelet szabályozza.

39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet

a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről

Az 5 000 lakosnál kevesebb lélekszámú kistélepülési önkormányzat és a Megyei Könyvtár e rendelet keretein belül, megállapodást köt (KSZR megállapodás, amelyben szabályozzák a felek jogait és kötelelességeit.

Ebből csak a kistélepülési szolgáltató hely feladatait emelem ki, a szolgáltató megyei hatókörű szolgáltató könyvtár feladatai a rendeletben megtekinthetők.

A kistélepülési önkormányzat feladatai:

Könyvtári, információs és közösségi hely elnevezésű könyvtári szolgáltató helyet tart fenn, Biztosítja a megfelelő szakértelemmel rendelkező emberi erőforrást,

Teljes körű, szakszerű és pontos számítógépes nyilvántartást, statisztikai adatszolgáltatást

tesz lehetővé.

- 2 -

A kistélepülési önkormányzat a könyvtári, információs és közösségi hely feladata keretében a lakosság számára az alábbi könyvtári szolgáltatásokat nyújtja:

1. könyvtári dokumentumok (könyvek, újságok, folyóiratok, CD, DVD, idegen nyelvű, nemzetiségi és egyéb könyvtári dokumentumok) helyben történő használata, kölcsönzése,
2. elektronikus könyvtárak és adatbázisok használata,
3. egyéni információs kérések teljesítése,

4. interaktív, interneten igénybe vehető könyvtári szolgáltatások (elektronikus kérés, értesítés a kért dokumentum lelőhelyéről.
6. az Országos Dokumentum ellátási Rendszer szolgáltatásainak igénybe vétele, könyvtárközi dokumentumszolgáltatás,
7. Számítógép- és internethasználat,
8. Könyvtári, helyismereti, ügyintézési és egyéb információszolgáltatás,
9. Tájékoztatás az információkeresés ismereteiről, a tudományos kutatás vagy az egyéni tanulás támogatása.
10. Tájékoztatás a könyvtári rendszer szolgáltatásairól,
11. A megyei hatókörű városi könyvtári közös katalógus és a helyi állományfeltáró eszközök használata,
12. könyvtári szolgáltatások a fogyatékossgal élők számára,
13. fénymásolás, nyomtatás, szkennelés, szövegszerkesztés
- 14. olvasás iránti érdeklődés felkeltését, fejlesztését szolgáló egyéni és közösségi foglalkozások,**
- 15. Gyermekfoglalkozások,**
16. A szabadidő kulturált eltöltésének lehetősége,
17. Könyvtári közösségi, közművelődési rendezvények, programok.

-3 -

5. § (1) A szolgáltató hely alkalmas a KSZR keretében igénybe vett szolgáltatások fogadására,

ha:

a) rendelkezik a könyvtári dokumentumok tárolására szolgáló eszközökkel, valamint az egyéni helyben használatot biztosító és a közösségi programok során használható bútorzattal,

b) rendelkezik a 3. §-ban meghatározott szolgáltatások nyújtására alkalmas műszaki felszereléssel,

c) rendelkezik internet- és telefonkapcsolattal,

d) a lakosság számára nyújtott könyvtári szolgáltatásokra és az igénybe vett szolgáltatások fogadására alkalmas, tiszta és rendezett.

e) komfortos, megfelelő fűtéssel, világítással rendelkezik,

f) közterületről akadálymentesen megközelíthető és

g) a szolgáltató helyen a kistélepülési önkormányzat:

ga) 1500 fő alatti lakosságú kistélepülésen legalább érettségivel,

gb) 1500-2500 fő közötti lakosságú kistélepülésen középfokú szakirányú végzettséggel,

(A mocsai könyvtár jelenlegi alkalmazottja tanárképző főiskolán szerzett könyvtáros diplomával, szakmai angol nyelvvizsgálóval, és felsőfokú kulturális menedzser szakképesítéssel rendelkezik.

Munkáját GYES-en lévő helyett, heti 20 órában látja el. Megbízási díjként, bruttó 150 000 ft-ért havonta)

gc) 2500 fő feletti lakosságú kistélepülésen közalkalmazotti jogviszonyban, felsőfokú végzettséggel és könyvtáros szakképzettséggel rendelkező személyt foglalkoztat.

Az alkalmazott:

(2)§

a) gondoskodik a szolgáltató hely nyitva tartásáról,

b) rendszeresen kapcsolatot tart a megyei hatókörű városi könyvtárral,

c) javaslatot tesz könyvtári dokumentumok beszerzésére,

d) javaslatot tesz a könyvtári és a könyvtárhoz kapcsolódó közművelődési programok szervezésére,

e) ügyel a könyvtári dokumentumok raktári rendjének megőrzésére,

f) ügyel az állomány és a szolgáltató hely rendjének megőrzésére,

g) statisztikai adatokat gyűjt és határidőre továbbítja a megyei hatókörű városi könyvtárnak,

h) negyedévente legalább egy alkalommal részt vesz az alapszolgáltatásokon túli programok fogadásában, szervezésében, saját szervezésű közösségi program lebonyolításában.

(3) A szolgáltató hely rendszeresen, a felhasználók többsége számára megfelelő időpontban tart nyitva. A szolgáltató hely heti nyitvatartási óraszámát a kistélepülési megállapodás rögzíti, amely jelenleg heti 20 óra.

(3) A megyei hatókörű városi könyvtár által a kistélepülési megállapodás alapján nyújtott szolgáltatások fedezetét a központi költségvetésről szóló törvény biztosítja.

A törvények alapján a Mocsai könyvtári, információs és közösségi hely alapfunkcióját a következők szerint határozhatjuk meg:

Mint általános gyűjtőkörű, önkormányzat által fenntartott, a Könyvtári Szolgáltató Rendszerben résztvevő szolgáltató hely alapfeladata a Mocsai községben élő lakosság egészét szolgáló

lakóhelyi könyvtári és információs ellátás biztosítása. Rendelkezésre bocsátja mindazokat a könyveket, folyóiratokat, audiovizuális és elektronikus dokumentumokat, amelyek segítik:

- az olvasás megszerettetését,
  - az önművelést, önképzést,
  - az információszerzést,
  - az alap, közép és –válogatva- a felsőfokú tananyag kiegészítését, elmélyítését,
  - a szabadidő hasznos eltöltését,
  - művelődő közösségek programjainak megvalósítását,
- a digitális írástudás megismerését.

2. A könyvtári állomány összetétele

A gyűjtemény kialakításának és fejlesztésének anyagi forrásai 2015-től kétféle forrásból származnak. Az egyik a KSZR keretéből kapott, állami támogatásból juttatott keret, a másik a helyi önkormányzat költségvetésében előirányzott összeg.

2022-ben 311 példány könyv került a könyvtár állományába, 954 651 forint értékben.

Önkormányzati beszerzésből 145 pld., 491 440 forint értékben,

KSZR beszerzésből 166 pld., 463 211 forint értékben.

A bekerült dokumentumok egyedi nyilvántartását a megyei könyvtár végzi. Az önkormányzat által juttatott összegből vásároltakat ajándékként szerepeltetik. A csoportos leltárkönyvet a helyi könyvtáros vezeti szakcsoportok és tartalom szerinti bontásban.

A tárgyévben beszerzett dokumentumokhoz tartoznak még a kurrens **folyóiratok, 2 az önkormányzat, 8 a megyei könyvtár előfizetésében.**

Önkormányzat:

Praktika és Magyar Krónika. A Mocsai Mondandót kötelezpéldányként kapja a könyvtár, ahogy a

Testületi ülések jegyzőkönyveit is

Magyei Könyvtár fizeti elő: Családi Lap, Fanny Konyha, 100 poén, Lakáskultúra, National Geographic, Pszichológia, Éva Magazin, Művelődés, Természetgyógyász összesen 54 900 forint

értékben.

TÁRGYÉV DECEMBER 31 –ÉN A KÖNYVTÁR ÖSSZES ÁLLOMÁNYA: 7 280 DOKUMENTUM

A könyvtár feladataiból adódóan általános gyűjtőkörű nyilvános könyvtár. Dokumentumait

a helyi igényekhez igazodva válogatja a hazai dokumentum kínálatból.

A beszerzés nem lehet alkalmi, véletlenszerű vásárlás, mint ahogy a könyvtár sem könyvek, dokumentumok véletlenszerű halmaza. A könyvtár gyűjtemény, amelynek összetételét a **gyűjtőköri szabályzat** határozza meg.

- 6 -

A településen a községi könyvtár az egyetlen nyilvános könyvtár **(megjegyzem az egyetlen rendszeresen nyitva tartó közintézmény bárki számára)**, amelyben érvényesülnie kell az esélyegyenlőség elvének és az információkhoz való korlátlan hozzáférés biztosításának.

Az ismeretterjesztő és szakirodalom aránya egyharmad részt képvisel az összes dokumentum állományból.

Közel 50 %-os a szépirodalom (versek, elbeszélések, epikai és drámai művek, regények) aránya.

Itt megjegyzem, hogy túlsúlyban van az olvasói igényt leginkább jellemző angol, amerikai könnyű, romantikus olvasmányok, lektúrák aránya, amely az utóbbi években szaporodott fel, sokszor a komolyabb olvasmányok: klasszikusok és a mai magyar kortárs írói alkotások hátrányára.

A gyermek és ifjúsági irodalom 25 %-kal van jelen a gyűjteményben. Ez az érintett korosztály számarányát és olvasói aktivitását figyelembe véve megfelelő. A jobb kihasználtságot a 14 éven aluli olvasói korosztály létszámának növelésével fokozni kell.

A helyismereti gyűjtemény az állománygyarapítás kiemelt területe. Ez a gyűjteményrész, ami minden könyvtárban egyedi, az adott településre vonatkozó dokumentumokat tartalmazza, legyen az könyv, folyóirat, cikk kivágat, hang és képanyag, CD, DVD, képeslap.

Minden olyan dokumentum, amely Mocska község természeti környezetére, gazdasági és kulturális életére, földrajzára, társadalmi viszonyaira, történetére, népszokásaira, hagyományaira és egyéb emlékeire vonatkozik.

Ezen a téren tapasztalataim szerint meglehetősen hézag mutatkozik a jelenlegi gyűjteményben. A könyveken kívül egyéb dokumentum típusok nem kapnak helyet. **További feladat a források felkutatása és megőrzése..**

A könyvtár helyismereti gyűjteménye és a jelenleg kallódó tárgy emlékek képezik településünk történetének gerincét.

- 7 -

3. A könyvtár szolgáltatásai.

Könyvtári dokumentumok helyben használata.

Könyvtári dokumentumok kölcsönzése.

(könyv, folyóirat, AV dokumentumok)

Kölcsönzési előjegyzés. Kölcsönzési idő meghosszabbítás.

Más könyvtárak szolgáltatásainak közvetítése.

TextLib integrált könyvtári rendszer használata.

Adatbázisok használata.

Dokumentum ajánlás.

-

Helyismereti – helytörténeti információk.

Közhasznú információk.

Könyvtárközi Kölcsönzés.

Másolatszolgáltatás.

Fénymásolás

Számítógépes szolgáltatások

- szövegszerkesztés

- nyomtatás

- Internethasználat

Oktatást, önművelést segítő rendezvények, kézműves foglalkozások

Irodalom és könyvtár népszerűsítő rendezvények.

A szolgáltatások közül a legnépszerűbb továbbra is a könyvkölcsönzés. Az internetes szolgáltatások nagymértékben visszaszorultak. Az emberek többsége rendelkezik otthoni internet eléréssel, okos telefonnal. Igény inkább az irodai szolgáltatásokra van, fénymásolás, nyomtatás.

Digitális kompetenciafejlesztő képzésekre valós igény mutatkozott a tárgyévben, főleg az idősebb korosztály részéről. Két alkalommal is szervezett a könyvtár ilyen képzést.

A szolgáltatások között meg kell említeni a közösségi programokat is. A könyvtár jó bázisa a kisközösségek összejövetelének. Vállalom a lakossági ötletek, kezdeményezések felkarolását, szervezését, kommunikációját.

2022-ben már nem kellett kényszerű zárva tartással élni a járvány miatt.

Heti rendszerességgel zajlottak a senior örömtánc foglalkozások és a népdalkör próbái. Alkalmanként 10-15 fővel.

Megindultak a pilates torna alkalmai is, a könyvtár számítógépén CD-ről.

4.Könyvtári rendezvények 2022-ben:

sorsz	dátum	rendezvény	résztevők száma
1.	01.19	A Népdalkör foglalkozása minden csütörtökön 15 órakor	alkalmanként 8-10 fő
2.	01.20.	Szenior örömtánc minden kedden 16,30-kor	alkalmanként 10-12 fő
3.	02.26.	Farsangoló,téltemető rendezvény a kemencénél, a könyvtár udvarán –A MOFE - vel közösen.	75
4.	03.03.	Nőnap Musical előadás Greguss Anikó és Dobrozemsky Gábor zenés irodalmi műsora felnőtteknek.	60
5.	03.30.	Laposa Péter közbiztonsági előadása.	45
6.	04.27.	Okostelefon- suli Szilassy Andreával	18
7.	05.04.	Okostelefon-suli Szilassy Andreával.	18
8.	06.23.	Hogyan óvjuk a természetet? Telegdi Ágnes interaktív előadása az általános iskola napközis táborában. Kézműves foglalkozással egybekötve.	46
9.	06.30.	Fenntarthatóság, újrahasznosítás. Simon Szilvia előadása .	49
10.	09.30.	Identitás filmforgatás előkészítése koordinálása. Interjú alanyokkal egyeztetés, helyszíni segítség.	10
11.	10.04.	Tormássy Attila zenés irodalmi műsora az idősek napja alkalmából	80
12.	11.23 .	Életmód Klub összejövetele	8
13.	12.18.	Greguss Anikóék gyerekműsora a Falukarácsonyon	45
		összesen	454 fő+ a rendszeres alkalmak

Ide tartozik még a könyvtárlátogatások, csoportos könyvtári órák tartása. Az iskola igényei szerint

szervezzük ezeket. Könyvtárhasználati órák , tematikus foglalkozások, csoportos kölcsönzések tartoznak ide. **Ebben az évben a 2,3,4 látogattak el hozzánk 86 fő részvételével.**

Olvasószolgálati statisztika 2022-ben:

Személyes látogatás: 1723 fő, beiratkozott olvasó: 85 fő Kölcsönzött könyvek száma: 903

5. Egyéb tevékenységek, tervek:

A Könyvtár facebook oldalán és a Mocsai Mondandóban rendszeresen hírt adok az aktuális könyvtári eseményekről. Szeretettel várom a falu vezetését a rendezvényekre!

Külön említést érdemel a GINOP 3.3.1 pályázat a Digitális Jólét Program pontok fejlesztésére (DJP).

Ennek keretében 3 laptop, 2 tablet, 2 okos telefon, egy multifunkcionális eszköz (nyomtató, fénymásoló, fax), egy beltéri Wifi és egy kültéri Wifi Acces Point került a könyvtárba. A pályázat keretében kéthetente jelenteni kell a könyvtár (DJP pont) forgalmát, az eszközökkel végzett tevékenységet.

Az internet elérés megoldódott az Önkormányzat által. Két új gépen (KSZR) és a DJP-s eszközökön végezhetőek a digitális szolgáltatások.

Megoldódott a könyvtár rendszeres takarítása. Köszönet érte az Önkormányzatnak.

Részt vettem a DJP pályázat mentorainak esedékes találkozóin. Tagja vagyok a Magyar Könyvtárosok Egyesületének. Ennek megyei tagszervezetében vezetőségi tag vagyok.

Elnöke vagyok az 2 éve alakult Mocsai Nyugdíjas Klubnak. A klub rendezvényeit mindig a lakosság egészének hirdetjük meg, legyen az előadás, tánc vagy kirándulás. Ezzel színesítjük a könyvtár és a település kulturális életét.

Mocsai Faluszépítő Egyesületének alapító tagjaként segítem munkájukat , a könyvtár sajátos eszközeivel .

Néhány megoldásra váró feladat:

Szerencsére az új könyvek folyamatosan érkeznek, ezért szükség van új polcok beállítására. Ennek megoldása már folyamatban van.

A könyvtár épület homlokzatán még mindig az „Emlékház” felirat található. Ez megtévesztő a más településekről érkezők számára. Valamint az is, hogy a Csillag utcai kereszteződében található

eligazító tábla a régi könyvtárépülethez irányítja a látogatót. Ezek megoldását is szeretném kérni- AZ idei évi munkaterv a beszámolóban felvázolt helyzetelemzésből és a statisztikai adatokból következik. Cél az olvasók megtartása, létszámuk növelése, külön figyelemmel a 14 év alatti korosztályra. Ehhez vonzó programokkal kell becsalogatni a gyerekeket a könyvtárba.

Új kapcsolat- rendszert kialakítani az óvodával, iskolával, szülőkkel.

Folyamatosan figyelni a pályázatokat, hogy a tárgyi feltételeken javítani tudjunk és a programokhoz megfelelő anyagi eszköz álljon rendelkezésre.

Köszönöm Polgármester Asszony és a Képviselő-Testület segítségét a könyvtár működési feltételeinek biztosításában.

Mocsa, 2023.03.21.

Rigláné Berczeli Mária

megbízott könyvtáros